

[Formanden.]

1974 i stedet for medlem af folketinget *Hans Lund*, der har ønsket at udtræde.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Økonomi- og budgetministeren (Per Hækkerup): Jeg skal herved fremsætte forslag til lov om ophævelse af lov om afløsning af tienden.

Ved loven af 15. maj 1903 gennemførtes en afløsning af tienden, en afgift, der siden middelalderen påhvilede ejere af fast ejendom. Retten til tiende blev oprindeligt delt mellem kirken og kongen, men var i tidens løb i vid udstrækning overgået til institutioner og private. Afløsningen skete ved, at tiendeydelserne kapitaliseredes og udbetaltes tiendejerne kontant eller med 4 pct. tiendebankobligationer. Afløsningssummerne skulle afvikles over 55½ år med $\frac{18}{25}$ af tiendeyderne og $\frac{7}{25}$ af staten. Afløsningen gennemførtes søgnevis i årene 1908-1918 og vil være afviklet 1. april 1973.

Ved en lov af 4. april 1928 gennemførtes en lignende afløsningsordning for de sønderjyske landsdele. Afløsningen ville her være afsluttet i 1984, men forudsættes efter nærværende lovforslag gennemført pr. 1. juli 1973 derved, at bankens obligationsgæld på ca. ½ mill. kr. opsiges til indrielse på dette tidspunkt. Baggrunden herfor er følgende:

De oprindelige afløsningssummer udgjorde ca. 139 mill. kr., hvortil i 1928 kom afløsningssummen for Sønderjylland med godt 1 mill. kr., i alt ca. 140 mill. kr. Heraf vil tiendeyderne og staten pr. 1. april 1973, når kun Sønderjylland er tilbage, have udredet ca. 139,5 mill. kr. Det forekommer ikke rationelt at lade banken fortsætte sin virksomhed i yderligere 10 år af hensyn til afviklingen af den resterende ca. ½ mill. kr. aktiver og passiver. Af de 5.400 ydelser i Sønderjylland, der i alt indbringer 22.541 kr. pr. termin, er således kun 109 over 25 kr., medens 4.099 er på 5 kr. eller derunder. Efter at amtsstuerne er nedlagt, er opkrævningen overtaget af kommunerne. Opkræv-

ningen foretages ved anvendelse af edb og i forbindelse med opkrævningen af ejendomsskatten, men der er et ikke ubetydeligt bogførings- og revisionsmæssigt arbejde forbundet hermed. Kommunernes Landsforening har derfor henstillet, at der søges opnået lovhjælp for en ophævelse for herved at forenkle opkrævningen af ejendomsskatter.

Forslaget fortsætter linjen fra de tidligere gennemførte afviklingsordninger af gamle ejendomsskatter som statens krav på kongelige penge og statens krav på pantegæld i henhold til lov af 8. april 1851 om fæstegodsets overgang til selveje.

Bankens ophævelse vil medføre en udgift for statskassen svarende til tiendeydernes endnu manglende indbetalinger på 375.000 kr., hvortil kommer en forlods udbetaling til banken af statens andel på 154.000 kr.

Jeg anbefaler lovforslaget til hurtig og velvillig behandling.

Jeg skal tillige fremsætte forslag til lov om ændring af lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning.

Ifølge loven af 3. juni 1967 om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning har banken til opgave gennem optagelse af lån at fremskaffe midler til udlån med henblik på løsning af investeringsopgaver af samfundsmæssig betydning. Bankens udlån skal ske til kommuner, offentlige institutioner og koncessionerede virksomheder.

Udviklingen i de senere år har vist, at dette stramme system, hvorefter opgaven alene er at optage lån til genudlån til kommunerne, ikke er hensigtsmæssigt. Tidspunktet for hypotekbankens optagelse af udenlandske lån har i et vist omfang været påvirket af regeringens ønske om en styrkelse af betalingsbalancen og valutabeholdningen. Samtidig har det, ligeledes af hensyn til betalingsbalancen, været ønskeligt at holde igen over for kommunernes adgang til at optage lån i hypotekbanken, og den tidsmæssige afstand mellem bankens lånopta-